

Zpravodaj^{*}

P L Z E Ň S K É D I E C É Z E

30 let
plzeňské diecéze
1993—2023

6

23

Speciální číslo

věnované třicátému výročí založení plzeňské diecéze

PLZEŇSKÁ DIECÉZE JEDE NA SVĚTOVÉ DNY MLÁDEŽE!

spoludolisabonu

dcm_plzen

DCM Plzeň

dcmplzen.cz/sdm-lisabon

bip.cz/sdm2023

Úvodní slovo

Než jsem byl v dubnu roku 2016 jmenován druhým plzeňským biskupem, přiznávám, že pro mě tato nejzápadnější diecéze naší republiky byla pouze jednolitým prostorem, ve kterém není moc těch, kteří se hlásí ke Kristu. Přesto od okamžiku, kdy se Plzeň stala mým domovem a já se rozjel do šestašedesáti farností naší diecéze, začal se setkávat s jednotlivými lidmi, navštěvovat jednotlivá společenství a vnímat službu řeholníků a řeholnic, objevil jsem, že to je diecéze nesmírně pestrá se spoustou nadšených mužů i žen, kteří svůj život spojili s Kristem a kteří v tomto, někdy náročném prostředí zatíženém dějinnými otřesy, žijí radostný život z víry a jsou inspirací pro druhé.

Zamiloval jsem si naši plzeňskou diecézi jako místo, kde je víra hodnotou, která se nedá žít napůl a která mnohdy překvapivým

způsobem ovlivňuje prostředí často poničené nebo zapomenuté. Za to bych chtěl vám všem, sestry a bratři, poděkovat. Protože když mluvím o diecézi, tak mluvím o vás.

Moc bych si přál, abychom z tohoto velkého pokladu víry čerpali i nadále. Aby ti, kteří budou v plzeňské diecézi žít víru po nás, ji žili díky nám. A to nejen kvůli zapuštěným kořenům na tomto území, ale také skrze vztah s Kristem a vzájemné vztahy mezi námi samotnými. Kéž nás posilují, abychom zde vydávali svědectví o naději, která přesahuje horizonty viditelného a je schopna nás vést v situacích, kdy se mnohé aspekty pozemského života chvějí.

Přeji naší diecézi, aby tato naděje byla štítem a ozdobou nás všech, kteří zde žijeme.

Váš biskup Tomáš Holub

Obsah

O kořenech a 30 letech existence plzeňské diecéze	4
Jak šel čas	8
Naši sousedé	12
Zdravice k výročí diecéze	17
Rozhovor s Janou Černíkovou	21

Je nám třicet a každý máme svou cestu	26
Rozhovor s Petrem Hencem	32
Anketa z vikariátů	36
Ohlédnutí za 30 lety Charity	39
Okénko pro děti	43

A portrait of Mons. František Radkovský, an elderly man with white hair, wearing a black suit and a white clerical shirt with a pectoral cross. He is looking directly at the camera with a slight smile. The background is a blurred outdoor setting with stone walls and trees.

O kořenech a 30 letech existence plzeňské diecéze

Mons. František Radkovský, emeritní biskup plzeňský

Křesťanství má za sebou dva tisíce let života, takže třicet let je pro ně kratičká doba. Pro nás, lidi, je však třicet let velký kus života, a tedy velké množství příběhů a událostí, které jsme prožili, odpracovali, vytrpěli, velké množství Božích milostí a darů, které jsme dostali a za které je třeba Pánu Bohu vděčně poděkovat.

Je však důležité si připomenout, že historie diecéze v Západních Čechách nezačala teprve před třiceti lety, ale že se o její vznik zápasilo už šest století předtím. Právě šest set let před jejím založením 20. března 1393, byl králem Václavem IV. a jeho pochopy umučen generální vikář pražského arcibiskupa Jana z Jenštejna, sv. Jan Nepomucký. A důvod? Napětí mezi králem a arcibiskupem vyvrcholilo tím, že generální vikář Jan Nepomucký potvrdil volbu nového opata v benediktinském klášteře v Kladrubech a tím překazil plán krále Václava zřídit v Západních Čechách, právě s katedrálou v Kladrubech, novou diecézi, aby tak oslabil pražského arcibiskupa Jana z Jenštejna. Tím však snahy o zřízení diecéze v Západních Čechách neskončily. Během oněch šesti staletí byly několikrát pokusy zřídit biskupství v Plzni nebo v Klatovech. Byly neúspěšné. Definitivně se zřízení diecéze podařilo až před třiceti lety, kdy jsme se na tom dohodli se Svatým otcem my, biskupové naší biskupské konference a nebránili v tom žádný totalitní režim ani žádné jiné překážky.

Je dobře připomenout, že se tato dramatická minulost projevila ve znaku diecéze. Na rozdíl od napětí mezi králem Václavem a arcibiskupem Jenštejnem proběhlo toto nové založení diecéze v jednotě, bez problémů. To vyjadřuje znak nové diecéze rozdělením zlatého trámce ve znak pražské arcidiecéze na dva tenčí zlaté pruty, které jsou rovnoběžné, a tak vyjadřují jednotu a harmonii rozdělení. Připomínka oběti sv. Jana Nepomuckého je v tom, že ve spodní části znaku je pět hvězd, symbol sv. Jana. Současně dva paralelní pruty připomínají, že severní část nové diecéze vznikla oddělením od Pražské arcidiecéze a pět hvězd, že její jižní

vznikly velké prostory, které byly vyplněny asi 30 oltářními kameny s ostatky svatých ze zaniklých kostelů, pro které se tak našlo důstojné umístění, které navíc připomíná spojení katedrály s celou diecézí a s duchovním životem současné i minulých generací na jejím území. Do zvláštní schránky v oltáři byly nově umístěny, jak je obvyklé, ostatky světců, kteří měli vztah ke katedrále a diecézi. Především svatého Bartoloměje, patrona katedrály, sv. Wolfganga, biskupa v Řezně, který byl i naším biskupem a dovolil vyčlenit v r. 973 ze své diecéze území Čech, a tak umožnil založení pražské diecéze, jejíž původní součástí byla i ta naše (proto říkáme, že řezenská diecéze je pro naši diecézi babičkou). Dále jsou tam ostatky sv. Vojtěcha, druhého pražského biskupa, který často územím diecéze procházel, ostatky bl. Hroznaty, patrona diecéze, a ostatky sv. Jana Nepomuckého.

Bylo třeba posvětit nový oltář. A při té příležitosti se vyskytla otázka, jak je to s posvěcením celého kostela. Věděli jsme, že kostel byl 2. prosince 1883 po opravě a vytvoření tehdy nového hlavního oltáře posvěcen pražským arcibiskupem kardinálem Schwarzenbergem. Vzhledem k tomu, že však nebyly na stěnách kostela vyznačeny kříže, které mají být na místech, kde byly pomazány stěny

kostela při jeho slavnostním posvěcení, usoudili jsme, že kostel nebyl slavnostně posvěcen, ale pouze požehnán, a proto jsme se rozhodli, že posvětime nejen oltář, ale i celou katedrálu. Pomazání stěn kostela křížem se může konat na dvanácti nebo jen na čtyřech místech. Rozhodl jsem se jen pro čtyři a lituji toho, bohužel pozdě. Na tato čtyři místa, dvě u hlavního vchodu kostela a dvě na vítězném oblouku, byly umístěny mosazné kříže s datem posvěcení katedrály. Máme tak jistotu, že katedrála je definitivně posvěcena slavnostním způsobem, dne 27. května 2006, tedy před 17 lety, takže společně s výročím diecéze slavíme i slavnost posvěcení katedrály. Nádherná proměna katedrály, kdy se z ušmudlané stavby stal prosvětlený zářící skvost, je velkou radostí a důvodem k velkému poděkování Pánu Bohu i všem, kteří se o to svou prací, starostmi i financemi zasloužili.

Toto připomínání minulosti chci zakončit vděčnou připomínkou nových zvonů: Bartoloměje, Hroznaty, Jana Nepomuckého a Marie, které spolu s Prokopem, jediným zvonem, který ve věži po 2. světové válce zůstal, tvoří nádhernou harmonii. Děkuji všem, kteří přispěli, aby v katedrále mohly být.

Jak šel čas...

aneb 30 let plzeňské diecéze
ve zpětném zrcátku

1993

- Založení diecéze
- Jmenování prvního diecézního biskupa Františka Radkovského
- Jmenování P. Josefa Žáka generálním vikářem
- Založení Diecézní charity
- Založení Diecézního centra mládeže

1996

- Převzetí Památníku obětem zla – Meditační zahrady
- Zřízení Centra pro rodinu
- Jmenování P. Adriána Zemeka O. Praem. generálním vikářem

1997

- Stanovení bl. Hroznaty patronem plzeňské diecéze

1998

- Otevření Hospicu sv. Lazara v Plzni
- První Setkání chrámových sborů plzeňské diecéze

2001

- Zahájení první Tříkrálové sbírky v diecézi

2004 — Zahájení procesu svatořečení bl. Hroznaty

2005 — Nové uspořádání farností diecéze

2006 — Jmenování P. Roberta Falkenauera generálním vikářem
— Dedikace katedrály sv. Bartoloměje

2009 — Zahájení prvního ročníku Noci kostelů

2010 — Audience u papeže a prezentace města Plzně ve Vatikánu

2011 — Jmenování P. Josefa Žáka generálním vikářem
— Založení MŠ kardinála Berana v Plzni
— Otevření klatovských katakomb po rekonstrukci
— Diecézní pouť do Izraele

2012 — Revitalizace objektu bývalého františkánského kláštera v Plzni
— Zřízení Muzea církevního umění plzeňské diecéze
— Poutí mládeže s biskupem Františkem do Drážďan
— Zahájení Roku víry

2013 — Zahájení církevních restitucí
— Diecézní pouť v Kladruzech s oslavou 20 let založení plzeňské diecéze

2014 — Slavnostní svěcení nových zvonů Maria, Jan Nepomucký, Hroznata a Bartoloměj pro katedrálu sv. Bartoloměje

2015

- Rozeznění nových zvonů v katedrále sv. Bartoloměje při zahájení projektu EHMK Plzeň 2015
- Požehnání první plzeňské nemocniční kaple v Primavedu
- Vyhlášení Svatého roku milosrdenství papežem Františkem

2016

- Jmenování a svěcení druhého diecézního biskupa Tomáše Holuba
 - Jmenování P. Krzysztofa Dędko generálním vikářem
 - Otevření Církevní ZŠ v Plzni, přesun Církevní SOŠ ze Spáleného Poříčí do Plzně
 - Koná se první bohoslužba Svíce pro naše zemřelé
-

2017

- První ročník Dne Plzeňské madony k výročí založení diecéze a 800. výročí mučednické smrti bl. Hroznaty, patrona diecéze
- 25. výročí vzniku Církevního gymnázia
- Otevření nových prostor církevní Mateřské školy kardinála Berana

2018

- Zahájení oprav v rámci tří projektů IROP – revitalizace katedrály sv. Bartoloměje v Plzni, revitalizace jezuitského kostela Neposkvrněného početí Panny Marie a svatého Ignáce v Klatovech a obnova klášterního kostela Nanebevzetí Panny Marie v Plasích.
 - Umístění náhrobní desky kardinála Berana v katedrále sv. Bartoloměje
 - Otevření křesťanské pedagogicko-psychologické poradny v Plzni na Slovanech
 - Biskup Tomáš se zúčastnil ve Vatikánu Synody o mládeži „Mladí, víra a rozlišování povolání“.
 - Zahájení Modlitební štafety za farnosti (3. 6. 2018–14. 9. 2019)
 - 25. výročí Diecézní charity Plzeň
 - Do Strážova se přistěhovaly sestry Neposkvrněného Početí Panny Marie a založily zde novou formační komunitu.
-

2019

- Jmenování P. Jakuba Holíka generálním vikářem
- Zahájení čtyřletého výzkumného projektu „Společnost a církev v procesu restitucí církevního majetku: Podpora participace“
- Diecézní pouť v Teplé s oslavou 80. narozenin emeritního biskupa Františka Radkovského
- Odhalení pamětní desky kardinála Berana na katedrále sv. Bartoloměje

2020

- Protipandemická opatření se citelně dotkla i akcí a činnosti církve
- Přesun některých akcí do on-line prostředí
- Dobročinná aukce požehnané velikonoční várky piva Pilsner Urquell, která kvůli protipandemickým opatřením nemohla být předána papeži.
- On-line týdenní Adventní výzva a každodenní Adventní probuzení na YouTube Diecéze plzeňská

2021

- On-line týdenní Postní výzva a každodenní Postní nadechnutí na YouTube Diecéze plzeňská
- On-line týdenní Velikonoční cesta
- Výstava Nad Slunce krásnější o Plzeňské madoně a krásném slohu v ZČG
- Dokončení tří velkých projektů IROP
- Otevření katedrály sv. Bartoloměje v Plzni po revitalizaci
- Slavnostní koncert Plzeňské filharmonie
- Diecézní pouť
- Varhanní koncert 3 varhaníci a 4000 píšťal
- Charitativní koncert opery Divadla J. K. Tyla
- Zahájení synodálního procesu v plzeňské diecézi

2022

- Jmenování P. Petra Hrušky generálním vikářem
- Převzetí obytné rezidence ve Studentské ulici plzeňským biskupstvím
- Zahájení měsíčního on-line interaktivního vysílání LIVE s biskupem

2023

- Zahájení „Milosrdenství pro rozvedené a procesu rozlišování“
 - Oslava 30 let založení plzeňské diecéze
 - Duchovní příprava a pouť naší diecéze na Celosvětové setkání mládeže s papežem v Lisabonu
-

Naši sousedé

Sousedící diecéze a arcidiecéze přejí plzeňské diecézi k výročí.

Arcidiecéze bavorská

Arcibiskup Herwig Gössl

V čem si jsou naše diecéze podobné a jak se liší?

Nevím o plzeňské diecézi tolik, abych uměl odpovědět. Katolická církev v České republice v období komunistického režimu velmi utrpěla a byla silně omezována a utlačována. V tomto ohledu jsou naše dvě diecéze nesrovnatelné. Je ale pro mě velmi povzbuzující, že církev v České republice navzdory těmto těžkým desetiletím nezanikla, ale je stále živá: malá, skromná, ale živá. Utěchou snad může být pohled přes hranice při všech těch změnách, kterými církev u nás v současnosti prochází.

Jakým způsobem naše diecéze spolupracují a jak by mohly v budoucnu?

Pokud vím, plzeňská diecéze úzce spolupracuje s diecézí Regensburg, se kterou ji dělí dlouhá

společná hranice. Naše dvě diecéze hraničí pouze na krátkém úseku u bavorského města Rehau. Proto nevím o žádné vzájemné spolupráci na úrovni diecézí. Víím však, že Ackermannův sbor se aktivně zabývá spojením a usmířením mezi Čechy a Němci a působí v naší diecézi. Již mnoho let v naší arcidiecézi nabízíme českým kněžím kurz němčiny a také jim zprostředkováváme dovolené. V budoucnu si dokáží představit ještě větší spolupráci v této oblasti.

Co byste popřál plzeňské diecézi do dalších 30 let?

Plzeňské diecézi přeji do dalších 30 let mnoho požehnaní shůry, dobrá povolání ke kněžství a řeholnímu životu, mnoho bdělých, přesvědčených křesťanů a křesťanek, kteří budou šířit radostnou zprávu dalším lidem, aby víra mohla dále růst.

Arcidiecéze pražská

Arcibiskup Jan Graubner

V čem si jsou naše diecéze podobné a jak se liší?

Naše diecéze jsou podobné v malém procentu věřících s velkým misijním úkolem vydávat svědectví a dělit se o dar víry s lidmi kolem nás. Pražská diecéze se od ostatních liší tím, že jde o velkoměsto. I v ní je velký rozdíl mezi městem a zbytkem diecéze. A pak třeba v Čechách jde o diecézi nejstarší a nejmladší.

Jakým způsobem naše diecéze spolupracují a jak by mohly v budoucnu?

Spolupracujeme především v rámci biskupské konference, která sdružuje všechny diecéze našeho státu. Jde například o práci s mládeží a letošní společnou účast na světovém setkání mládeže s papežem Františkem.

Co byste popřál plzeňské diecézi do dalších 30 let?

Aby byla hezkou církevní rodinou, která se raduje z přítomnosti Ježíše uprostřed nás a vydává svému okolí svědectví o Boží lásce a radosti lidí, kteří mohou žít jako vykoupení.

Diecéze českobudějovická

Biskup Vlastimil Kročil

V čem si jsou naše diecéze podobné a jak se liší?

Dvě sousední diecéze, které dříve byly součástí diecéze a posléze arcidiecéze pražské musí nutně mít v důsledku společné historie více společného než toho, čím se liší. K tomu navíc přistupuje skutečnost, že českobudějovická diecéze zahrnovala původně i část dnešní plzeňské diecéze. Zvláště bych zmínil nucené vysídlení věřícího německého obyvatelstva po druhé světové válce, s jehož důsledky se potýkáme dodnes, snad jen s tím rozdílem, že území českobudějovické diecéze jím bylo zasaženo v menší míře.

Jakým způsobem naše diecéze spolupracují a jak by mohly v budoucnu?

Intenzivní spolupráce mezi diecézemi probíhá již na úrovni české biskupské konference, a ještě úžeji v rámci české církevní provincie. Kněží obou diecézí se tak například často mezi sebou znají díky formaci v arcibiskupském kněžském

semináři v Praze. Možnosti spolupráce nevidím jen na rovině institucí, ale především na rovině spolupráce mezi lidmi. Kněží obou diecézí mohou jeden od druhého čerpat inspiraci, jak dnes účinně hlásat Evangelium, stejně tak si mohou být oporou a inspirací. Věřící v tom, jak žít jako křesťané v dnešní společnosti a přinášet radostnou zvěst těm, se kterými se ve svém sousedství a v zaměstnání setkávají.

Co byste popřál plzeňské diecézi do dalších 30 let?

Do dalších let přeji plzeňské diecézi nová povolání ke kněžství a k zasvěcenému životu, a především přeji všem obyvatelům diecéze, zvláště těm, kteří jsou od církve vzdáleni, aby objevili základní povolání, které je vlastní nám všem: prožít svůj život ve službě Bohu. Moc bych si přál, aby další výročí slavila plzeňská diecéze s narůstajícím počtem kněží i věřících, kteří s radostí žijí pro Krista.

Diecéze drážďansko-míšeňská

Biskup Heinrich Timmerevers

V čem si jsou naše diecéze podobné a jak se liší?

Naše diecéze jsou obě ovlivněny nízkým počtem věřících, u nás s 3,5 % katolíků je to ještě zřetelnější než v Plzni s 14 % věřících. Starší křesťané v každé z našich diecézí jsou ovlivněni zkušeností s komunismem. V posledních letech po pádu komunismu se v nové svobodě hodně vybudovalo a rozvinulo. Dnes stojíme jako křesťané uprostřed ostře sekulárního světa. Mnoho lidí má zkušenost „bez Boha to jde docela dobře“. Pro obě biskupství je výzvou přinést něco z radosti a hodnoty evangelia do života lidí a učinit to prožitelným.

Jakým způsobem naše diecéze spolupracují a jak by mohly v budoucnu?

V nedávné historii nás spojují lidé, kteří přišli o domov. Po roce 1945 přišlo do Saska a východního Durynska z oblasti plzeňské diecéze mnoho vyhnanců, především z Chebska.

Od založení vaší diecéze před 30 lety panují mezi našimi diecézemi dobré vztahy. Moji předchůdci v biskupském úřadu uržovali vazby se sousední diecézí. Emeritní biskup Joachim Reinelt byl často hostem v plzeňské diecézi

u biskupa Františka Radkovského a dodnes si pamatuje na mnohá setkání, zejména při velkých diecézních událostech. Jsem vděčný, že dnes mám neustálou výměnu názorů se svým kolegou biskupem Tomášem Holubem. Při vzájemných návštěvách diecézí jsme se mnoho naučili o situaci na daném místě. Letos jsem ho pozval, aby před kněžími našeho biskupství přednesl duchovní přednášku při „Dies sacerdotalis“. Dokážu si dobře představit, že v budoucnu bude existovat taková výměna nejen mezi biskupy, ale také mezi jednotlivými radami a věřícími z našich biskupství. Poznání jiné situace v církvi je vždy obohacujícím rozšířením obzorů – lépe poznáte své silné a slabé stránky. Zároveň je to posílení a povzbuzení k dobrému.

Co byste popřál plzeňské diecézi do dalších 30 let?

Přeji lidem v plzeňské diecézi, aby se ne nechali odradit výzvami dnešní doby. Věřím, že nemusíme mít strach, pokud se necháme osobně dotknout Ježíšem Kristem a žijeme podle evangelia. Nezdá se mi to přehnaně zbožné, ale existenčně důležité pro křesťany budoucnosti.

Diecéze litoměřická

Biskup Jan Baxant

V čem si jsou naše diecéze podobné a jak se liší?

Často, a musím podotknout dosti povrchně, se o našich krásných diecézích mluví jako o těch nejhudších s ohledem na obě církevní

provincie v ČR. Snažím se o to, abychom se nedívali jen brýlemi (jak o. biskup Tomáš, tak i já brýle nosíme) s matnými skly finančních úvah a propočtů. Rád bych, abychom v těchto dvou příhraničních diecézích vnímali krásu krajiny

a přírodní hodnoty: léčivé prameny v několika lázeňských městech Diecéze plzeňské a nerostné bohatství skryté pod terénem diecéze naší. Lišíme se snad tím, že Litoměřická diecéze má několik desítek relativně větších měst, zatímco Diecéze plzeňská, domnívám se, krom Plzně a Domažlic s Klatovy, oplývá venkovskými sídly. Všude však žijí lidé, nehlásící se sice ke křesťanské víře, ale nestavějící se vůči ní nepřátelsky, ba naopak mnohdy s ní i sympatizují. Jsme si podobní v údělu, že právě zde navazujeme na bohatou historii území a dramatických lidských osudů našich rodáků, násilně odsunutých po 2. světové válce. Způsobené rány se časem a lety léčí, ale zaceleny ještě nejsou.

Jakým způsobem naše diecéze spolupracují a jak by mohly v budoucnu?

Nemáme žádný specifický projekt spolupráce. Nejsem ani příznivcem něčeho, co by zaváňelo strukturou. Prostě, víme o sobě tak, jako jsme si blízcí se všemi ostatními obyvateli v celé ČR, samozřejmě v rozčlenění na jednotlivé diecéze. Budoucnost ukáže, zdali je vždy moudré jeden větší celek dělit na menší úseky tak, jak tomu bylo při rozdělování Arcidiecéze pražské v roce 1993. Nepromyšlená fragmentace neprospívá. Tehdy i mně samému bylo tak trochu líto,

že moje rodiště se rázem odtrhlo od našeho hlavního města, nazývaného „Caput regni“. Jistě chápu, že krásná a slavná Plzeň získala zadostiučinění být městem biskupským. Stála o to více než 600 let! Přál jsem jí to a stále přeji ze srdce. City musejí v tomto případě stranou. Budoucnost není myslitelná bez vzájemné spolupráce a osobní podpory. Přimlouvám se za to, abychom činili takové kroky, které by vedly k prohloubení konkrétního vědomí, že patříme k sobě v rámci celé Kristovy církve.

Co byste popřál plzeňské diecézi do dalších 30 let?

Slýcháváme asi všichni, že lidé při vyslovování přání k jakémukoliv svátku či výročí, zmiňují „především to zdravíčko“. Ano, zdraví je veliký Boží dar. Zdraví duše pak Boží dar dvojnásobný. Při přání plzeňské diecézi chci zmínit to, co pokládám sám za zásadní a nejcennější: Boží požehnání. Kéž by se žehnající Boží ruka dotkla každého člověka, ať žije kdekoli v diecézním území, ať je to věřící v Boha, či nevěřící, mladý, starý, zdravý, nemocný. Kéž dobrý Bůh všem udělí to, co sám pokládá pro jednotlivého člověka za nejlepší! Matka Boží – nádherná Plzeňská madona, kéž je každému „hvězdou jitřní“ na každém kroku!

Diecéze řezenská

Biskup Rudolf Voderholzer

V čem si jsou naše diecéze podobné a jak se liší?

Regensburg a Plzeň propojuje hluboké přátelství. Kromě historie nás spojuje zejména společná víra v Trojjediného Boha, avšak také naše společná evropská kultura: filozofická a politická tradice antického Řecka, tradice římského práva a židovsko-křesťanská tradice Jeruzaléma s desaterem a křížem jako

znamením vykoupení silou lásky. Důkazy této kultury vidíme na každém kroku jak v plzeňské diecézi, tak v Regensburgu: kostelní věže, kláštery, sochy svatých na mostech a sošky Panny Marie v našich příbytcích. Na obou místech čelíme výzvám sekularizované společnosti, ačkoli vývoj v našich oblastech je odlišný. Ve snaze, aby se slovo „Bůh“ nestalo cizím slovem, se můžeme jeden od druhého

hodně naučit z našich různých zkušeností posledních desetiletí.

Jakým způsobem naše diecéze spolupracují a jak by mohly v budoucnu?

Naše dvě diecéze spolu nejen geograficky sousedí, ale také je spojuje dlouhá historie, v níž sehrál zásadní roli biskup Wolfgang von Regensburg. V roce 972 uvolnil s moudrou pastorační prozíravostí české oblasti řezenské diecéze do samostatnosti a umožnil tak založení pražské diecéze. V roce 1993 byla plzeňská arcidiecéze z arcidiecéze pražské vyčleněna. Díky této společné historii jsou vzájemně přáteli nejen biskupové, ale probíhá také spolupráce mezi plzeňskými farnostmi a farnostmi Regensburgu na charitativních projektech i na výstavbě a obnově kostelů, klášterů a farních domů. Díky úsilí mnoha skupin i jednotlivců se prohlubuje solidarita a vzájemné spojení. I nadále bychom měli pokračovat v budování „církevního mostu“,

který přispívá k přeshraničnímu mezinárodnímu porozumění.

Co byste popřál plzeňské diecézi do dalších 30 let?

Blahopřeji plzeňské diecézi k výročí založení 31. května 1993 a k jejímu živému životu víry a radosti, kterou jsem u vás měl často tu čest prožívat! Spolu s vaším biskupem Tomášem vám všem přeji mladistvý elán a pevnou víru mladé církve. S pozdravem apoštola Pavla mladé církvi v Tesalonice: „Neustále za vás všechny děkujeme Bohu (...) Vzpomínáme před naším Bohem a Otcem na vaše skutky víry, práci lásky a vytrvalost naděje v našem Pánu Ježíši Kristu. Víme, milovaní bratři, že vás Bůh vyvolil, (...) přes mnohá soužení jste přijali Slovo s radostí Ducha svatého.“ (1 Sol 1,2-6). Necht' oheň radosti Ducha svatého zapaluje stále více srdcí v plzeňské diecézi, to je mým přáním do dalších let

Zdravice k výročí diecéze

Dominik Duka

kardinál

Sestry a bratři,
z biblické tradice 30 let znamená v jistém smyslu dospělost a možnost veřejného vystoupení. Vzpomeňte na evangelia i na některé námitky farizeů a požadavky na věk. Myslím, že plzeňská diecéze za 30 let vytvořila svoji identitu a vykonala mnoho dobrého. Přeji plzeňské diecézi, v jejímž centru jsem 15 let pracoval a poznával svět i z druhé strany mříže, aby dokázala být věrnou následovnicí Ježíše Krista, protože každá místní církev vnáší do společenství určitý vlastní vklad.

Na druhé straně je zapotřebí říci, že každá místní církev, tedy každá diecéze si musí uvědomit, že je jenom partikulární, částečnou církví, jak připomíná odpověď obou kardinálů římské kurie, kardinála Ladaria a kardinála Ouelleta, k otázkám Synodální cesty. Cesta synody nás má vést ke Kristu, a tak kéž by se také plzeňská diecéze mohla radovat z rozkvětu vnějšího i vnitřního a byla obohacena novými ratolestmi kněžských a duchovních povolání.

Ze srdce vám žehnám.

Petr Kulhánek

hejtman Karlovarského kraje

Je mi velkým potěšením, že můžu Diecézi plzeňské pográtulovat k tak významnému jubileu, jakým je 30 let její existence. Rád bych tímto poděkoval všem zapojeným za jejich úsilí a soustavnou práci, která pomáhá potřebným a umožňuje jim tak vést kvalitnější život. Velmi si vážím také spolupráce s farními charitami z Karlovarského kraje, jež místním

poskytují sociální služby na vysoké úrovni. Cením si spolupráce například při výtvarné soutěži k výročí úmrtí svatě Ludmily, a zejména bych chtěl vyzdvihnout spolupráci s Karlovarským krajem v rámci Tříkrálové sbírky, kdy se společnými silami podařilo vybrat rekordní částku téměř 7 milionů korun.

Rudolf Špoták

hejtman Plzeňského kraje

Vážený čtenáři,
založení plzeňské diecéze římskokatolické církve, druhé nejmladší diecéze v České republice, bylo ve své době rozhodně krokem, který přinesl do zdejších končin dostupnější a přirozené centrum správy záležitostí církevních. Konečně bylo možné tuto činnost provádět ne z Prahy či z Českých Budějovic, ale z místa, které bylo všem mnohem bližší a bylo i přirozeným správním centrem. Sám jsem byl překvapen, kolik neúspěšných pokusů mu v historii předcházelo. Význam tohoto aktu byl proto, myslím, dalekosáhlý. Navíc, při vědomí toho, že církev a věřící byli během totality v dlouhodobém ústraní, to všem umožnilo opět nabrat dech a sílu. Nám

ateistům, to pak dalo možnost vnímat věci v širším kontextu, neboť i my hledáme sílu pro naši víru, snahu o ukotvení v osobním životě či v okolním světě mnohdy právě ve světských stáncích. Dnes pak společně s plzeňskou diecézí spolupracujeme na celé řadě společensko-kulturních projektů, při nichž je její role naprosto nezastupitelná.

Jsem proto velmi rád, že mohu plzeňské diecézi popřát do dalších let její činnosti i služby věřícím mnoho sil. Věřím, že v dnešní složité době bude nápomocna v prošlapávání cesty člověka k člověku. Protože bez ohledu na vaši víru je to cesta k zamyšlení, k pokoře, k vyjádření úcty k životu a k lidem, k jejich názorům, strastem i radostem.

Roman Zarzycký

primátor města Plzně

Letos si připomínáme úctyhodných 30 let od vzniku plzeňské diecéze. Slavíme tím nejen třicet let její existence, ale také třicet let partnerství s městem Plzní. Snad každý z nás se od 31. května 1993 opakovaně přesvědčil o tom, že máme mnoho společného. Podílíme se na společenském životě v naší metropoli, potkáváme se na společných akcích, sdílíme víru a dobro. Kromě toho, že máme stejnou

adresu, máme i jedno srdce – katedrálu sv. Bartoloměje na náměstí Republiky. Pevně věřím a jsem přesvědčen, že toto se nikdy nezmění. Plzeňské diecézi přeji, aby i další roky pro ni byly minimálně stejně úspěšné jako ty dosavadní. Za město Plzeň jí přeji jen to nejlepší a slibuji, že jí dál budeme hrdým a věrným partnerem.

Andrea Pfeffer Ferklová

primátorka města Karlovy Vary

Karlovy Vary jsou hrdou součástí Diecéze plzeňské, nejmladší české diecéze, která vznikla před 30 lety, posledního května roku 1993. Město dlouhodobě udržuje výborné vztahy s diecézí, mnoho let spolupracujeme při zahajování Tříkrálové sbírky a finančně podporujeme služby farní charity. Vážíme si také významných a krásných církevních objektů ve městě, dlouhodobě podporujeme obnovu kostelů, jako jsou kostely sv. Anny v Sedleci, Nanebevstoupení páně ve Staré

Roli, sv. Urbana a Povýšení sv. Kříže v Rybářích nebo kostel sv. Kateřiny v Olšových Vratech. Mám vždy radost ze vzájemného setkávání, například při zahajování lázeňské sezóny města nebo při dalších příležitostech, ať už se současným biskupem Tomášem Holubem nebo jeho předchůdcem, prvním biskupem plzeňským Františkem Radkovským, který dnes působí právě v Karlových Varech. Přeji plzeňské diecézi a nám všem hodně dobrého do dalších let.

Miroslav Lávička

rektor Západočeské univerzity v Plzni

Univerzity a diecéze jsou si v mnohém podobné. Především v tom, že sdružují lidi, kteří se ptají po smyslu, lidi, kteří touží dát svému životu hlubší význam. Cesty, kterými se vydávají, se mohou různit i protínat. Důležité však je, že díky diecím i univerzitám mají tito lidé mnoho příležitostí se vídat, vzájemně se podporovat a inspirovat. Utvářejí tak společenství, která mají významný vliv na celou společnost. Jsem bytostně přesvědčen, že v dnešním světě překotných změn, jež často vyvolávají

pocit nejistoty, nepřehlednosti a nestability, je význam a potřebnost takovýchto institucí snad ještě větší než v dříve.

Přeji proto plzeňské diecézi k jejímu 30. výročí co nejvíce lidí, kteří se budou chtít vydávat za hranice každodennosti, budou chtít rozvíjet svůj duchovní život a plzeňskou diecézi budou naplňovat tvořivou energií, která bude pozitivně ovlivňovat své okolí. Vím a těší mě, že mezi nimi je i mnoho studentek a studentů Západočeské univerzity v Plzni.

Václav Berka

sládek Plzeňského Prazdroje

Dovolte mi, abych se připojil ke gratulantům k 30. výročí založení Plzeňské diecéze. Jsem rád, že jsme od jejího vzniku v úzkém kontaktu a pravidelně spolupracujeme. První Plzeňský biskup Mons. František Radkovský byl od samého začátku členem komise pro vyhodnocování dobročinných projektů Prazdroj lidem, díky kterému jsme za dobu jeho fungování rozdělili veřejně prospěšným projektům více než 60 milionů Kč. Ve spolupráci pokračujeme i se současným biskupem Mons. Tomášem Holubem – ten každoročně žehná velikonočním várkám piva Pilsner

Urquell, které od roku 2011 pravidelně putují ke Svatému stolci ve Vatikánu a toto pivo se tak účastní velikonočního dění v srdci Říma. Stejně jako zakladatel pivovaru, plzeňští právováreční měšťané, i my dnes věříme, že naše podnikání má smysl pouze tehdy, pokud je spojeno s pomocí ostatním, spoluprací a je v souladu s principy společenské odpovědnosti a udržitelného rozvoje. I proto podporujeme dlouholetá partnerství jako je toto.

Přeji plzeňské diecézi hodně úspěchů do dalších let tradičním pivovarským pozdravem Dej Bůh štěstí!

Rozhovor s Janou Černíkovou

Jana Černíková dříve učila, byla ředitelkou církevní střední i základní školy a nyní působí již pátým rokem jako koordinátorka církevního vzdělávání v plzeňské diecézi. V tomto rozhovoru mluví o tom, jak se za posledních 30 let vyvíjelo církevní školství v naší diecézi, co ho odlišuje od veřejného vzdělávání a co se plánuje do budoucna

Proč vznikla pozice koordinátora církevního vzdělávání?

Když jsem byla ještě ředitelkou církevní základní a střední školy, chyběl nám v týmu ředitelů církevních škol na biskupství někdo, kdo by tomuto rezortu rozuměl i po odborné

stránce. Proto jsme se vydali za panem biskupem Tomášem a požádali ho, že bychom někoho takového potřebovali. Protože jsem se v tu chvíli stala mluvčím ředitelů a popisovala jsem náplň práce takového člověka, zjistila jsem, že přesně tato práce by mě nesmírně bavila.

To, že jsem se mohla stát koordinátorem právě já, mi umožnila také skvělá zástupkyně na naší škole, Kateřina Chejlavová, která měla obrovský potenciál stát se budoucí ředitelkou. Slovo dalo slovo a domluvili jsme se, že vznikne funkce, která se bude jmenovat koordinátor církevního školství v diecézi, které se věnuji.

V čem Tě práce koordinátorky církevního školství naplňuje, co Tě motivuje?

Byla jsem v kůži ředitele školy, který má nad sebou podporujícího zřizovatele – pan biskup Tomáš je dokonce biskupem pro církevní školství při ČBK. Přesto jsem byla já i ostatní ředitelé stále takovým středním článkem, jehož úkolem je vést pedagogický proces, zodpovídat za personalistiku, starat se o pedagogický sbor, musí zajistit obrovský balík administrativy, ekonomických věcí, práce na projektech a do toho všeho ještě zvládat trochu práce zřizovatele.

Největší motivaci vidím teď v tom, že celý systém funguje. Že se na mě ředitelé obrací čím dál častěji a jsou spokojení.

V rámci mé pozice jsem také členkou komise pro vzdělávání při ČBK, kde se setkávám s kolegy z celé České republiky.

Co konkrétního si můžeme představit pod vzděláváním v plzeňské diecézi?

Odpověď na tuto otázku můžeme rozdělit do tří částí. První oblast je konkrétní podpora ředitelů: máme mateřskou školu, základní a střední odbornou školu, gymnázium a křesťanskou pedagogicko-psychologickou poradnu. Celkem to jsou čtyři ředitelé škol a 1 100 dětí a žáků. Poradna operuje ve třech krajích: v Plzeňském, Budějovickém a má na starosti také školu v litoměřické diecézi.

Druhou oblastí jsou plány v Karlovarském kraji, ve kterém zatím není žádná církevní škola. Proto do tohoto regionu již 4 roky jezdím, a doufám, že se nám ji v něm podaří založit. Po sestavení týmu a monitoringu kraje nakonec vznikl projekt mateřské školy a 1. stupně základní školy,

o které bychom měli zájem a které jsme schopni personálně pokrýt. V hledáčku máme následně 2. stupeň základní školy.

Poslední oblast, kterou bych zmínila, je střední škola v Lokti, kde se nachází opuštěná budova po bývalé průmyslovce. Karlovarskému kraji jsme nabídli vše, co umíme, a zatím to vypadá na případný sociální obor, který by byl profilovaný na přímou péči a humanitární pomoc v angličtině. Zajímavý by takový obor mohl být také na přeshraniční spolupráci jak pro žáky, tak kantory. Zatím to jsou jen vize. U obou projektů jsou problémem budovy, protože většina jich je před rekonstrukcí, která školy vyjde i na 100 milionů. Kvůli tomu je nutné zajistit spolupráci na financování s krajem.

Proč diecéze podporuje vzdělávání?

Za minulého režimu byly všechny církevní školy zrušeny, po revoluci se ale našli nadšenci,

kteří si řekli, že by chtěli církevní sektor obnovit. Církevní školy začaly v České republice vznikat už v 90. letech, v roce 1992 v naší diecézi vznikly dvě školy: Církevní gymnázium, které tehdy ještě spadalo pod Arcibiskupství pražské, a soukromá škola ve Spáleném Poříčí. Když v roce 1993 vznikla plzeňská diecéze, soukromá škola se změnila na církevní a gymnázium přešlo pod novou diecézi.

Tyto dvě školy byly takovými prvními impulzy. Další roky byly obdobím boje o přežití, protože bylo nutné vyřešit, jak se vůbec budou školy financovat, v jakých budou budovách, nastavovaly se právní formy škol. V roce 2012 dostaly všechny naše církevní školy status „školská právnická osoba“, která má určité atributy opřené ve školském zákoně.

Na škole, kterou tehdy řídila náměstkyně Bartošová, vznikla první křesťanská třída mateřské školy, která se následně v roce 2011

překlopila do MŠ kardinála Berana s jednou třídou na Košutce. Před pěti lety s biskupstvím začala spolupracovat Západočeská univerzita, a tak vznikla školka v Plzni na Borech. Mezitím byla v roce 2016 při stěhování střední školy ze Spáleného Poříčí do Plzně založena i základní škola a dva roky poté začala fungovat poradna.

U začátků jednotlivých zařízení stáli vždy nadšenci jako třeba Eva Zábrowská u poradny. Ta pracovala roky ve státním poradenství a věděla, že v republice jsou pouze dvě křesťanské poradny – v Brně a v Praze.

Myslím si, že církev podporuje vzdělání z její tradice. Církev má pastorační, v rámci které se stará o „jádro“, s ní šla vždy ruku v ruce charita a vzdělávání. Pro oba naše biskupy bylo samozřejmé, že na našem území vznikají školská zařízení. Vzdělávání dává církvi smysl, je to forma služby.

Kdo je cílovou skupinou církevního vzdělávání v diecézi?

Žijeme na území, ve kterém pokud by církevní škola mířila pouze na křesťanské rodiče, asi vůbec v takovém rozsahu nefungovala. Ale i kdyby fungovala, je nutné zmínit, že ve školních vzdělávacích programech škol se objevuje, že jsou „otevřené“.

Z pohledu zřizovatele mají především preevangelizační úkol. Slovy biskupa Tomáše: „Školská zařízení a školy podporujeme natolik, nakolik jsme schopni zprostředkovat setkání s živým Kristem“. To je základní poslání, které je dál rozpracované do hodnotových systémů na školách, a které následně tvoří tvář církevních škol.

Naše organizace mají jasně nastavený hodnotový systém. Křesťanské hodnoty jsou nejen deklarované, ale v praxi naplno živé. Konkrétní body se prakticky projednávají s pedagogickým sborem a nezůstávají pouze na papíru.

Když školy mluví o individuálním přístupu, opravdu tím myslí individuální přístup, a to ke každému žákovi, zaměstnanci. Přijímání člověka v jeho jedinečnosti znamená, že se nesnaží žáky nacpat do jedné krabice, ale snaží se hledat poklad v každém z nich. Stejně tak v kantorovi – ani učitelé nemohou svou práci vykonávat stejně. Nastavení tohoto systému působí navenek harmonicky a pestře. Každý si na škole může najít to své.

Pro spoustu lidí je to boření předsudků oboustranné. Mnohdy se na škole kantor, žák, rodič poprvé v životě setká s osobou věřícího člověka, s knězem, který dělá spirituála, nebo s řádovou sestrou, která učí. Poprvé má možnost přemýšlet o tom, že tito lidé vůbec existují, že žijí jinak a v otevřené atmosféře školy se jich mohou ptát na to, co je k tomu vede, proč se modlí a podobně. Je také důležité otvírat prostor a čas, ve kterém mohou rozměr takového přesahu prožít. K tomu jsou například na našich školách meditační dny, ve kterých neřešíme předměty, ale klademe si otázky, které si myslíme, že je dobré si klást a společně na ně

hledáme odpověď. Otázky po smyslu, naději, po skutečném naplnění slov rodina, přátelství, nějakých hlubších vztahů. Řekla bych, že mimo evangelizační a pastorační poslání je boření mýtů tím dalším úkolem církevních škol. Také si myslím, že učíme rodiče z katolického prostředí, kteří dají své dítě na naši církevní školu, že i paní učitelka, která není věřící ani praktikující, může být člověk hlubokých hodnot, úžasného náboje, pozitivního myšlení, které my často předpokládáme u křesťanů, ale nalézáme ho i u lidí, kteří křesťany nejsou. Vychováváme tedy i křesťanské rodiny v tom, že svět není rozdělený na věřící a nevěřící, praktikující či nepraktikující, že mnohdy mohou ve farnostech poznat lidi, kteří nesplňují atributy křesťana.

Moc bych si přála, aby se hranice mezi církevním a necírkevním světem zamlžila, aby se lidé nebáli přijít do kostela na bohoslužbu, které sice nerozumí, ale cítili se tam být přijatí, aby jim to tam připadalo příjemné a hezké z jakýchkoliv důvodů, které církev nabízí. Aby se zase křesťané necítili nějak svázaní, aby křesťanství bylo svobodné a radostné.

Jaký je rozdíl mezi školkou/školou státní a církevní?

Chceme, aby naše školy vyučovaly podle stejných vzdělávacích programů, aby církevní školství bylo přístupné s tím veřejným. Jako exkluzivitu si chceme držet církevní rozměr. V rámci předmětů je to religionistika, křesťanská etika, budeme usilovat o to, aby se i na gymnáziu v primě a v sekundě vyučovala etická výchova. Je důležité, aby byl na škole spirituál, který bude žáky doprovázet v jejich duchovním vývoji, který může nabízet duchovní rozhovory nebo aktivity. Ráda bych pochválila sestru salesiánku Markétu, která to moc pěkně praktikuje na základce – připraví aktivitu s citáty, učí děti svobodně modlitbě apod. Poslední rozměr, který církevní školy odlišuje od veřejných, jsou meditační dny pro žáky, studenty i pro učitele.

Co se za posledních 30 let ve školství naší diecéze podařilo?

Podařilo se vytvořit komplexní nabídku vzdělávání, vytvořit povědomí o kvalitním církevním vzdělávání, zbořit mýty o tom, že ve škole chodíme v hábitech, že se od rána do večera modlíme a že se na škole vzdělávají budoucí jeptišky a faráři. Získali jsme neskutečný kredit v Plzni. Úspěšně jsme přesvědčili Karlovarský kraj o tom, že potřebuje školu a že o vyjednávání vzniku nové školy s námi mluví jako s partnerem. Podařilo se prosadit, že mateřské školy nemusí být pouze v Plzni, a tak nyní je na řadě Klatovsko i Domažlicko, které by si nějakou malou školku či školu zasloužily.

Máme našlápnuto zkusit celý projekt církevních škol rozprostřít do diecéze tak, aby církevní školy nebyly pouze výsostným právem Plzeňáků. Nyní hledáme lidi, kteří by se do projektu nových školek a škol pustili s námi. Tady vidím určitou nejistotu učitelů, kteří si často raději drží místo ve státním školství. Na zakládání církevních školek a škol je třeba mít odvahu, která nám křesťanům často chybí. Přála bych nám, abychom věřili, že když se vloží dílo do Božích rukou, je požehnané. Myslím si, že jsme někdy dost opatrní pustit opatře a říct: „Pane Bože, jestli to tak chceš, veď mě.“ Protože tak to bylo u zrodu většiny škol. Ukazuje se, že když je tým napojen na Krista, Ten ho pak opravdu

vede. Někdy Bůh nám dává překážky, kterými říká, ať jsme trpěliví, ať počkáme, někdy zase ať do toho jdeme po hlavě. Přála bych, aby v sobě kantoři a lidé, kteří na to mají potenciál, umí psát projekty, jsou technicky nebo organizačně založení... (red. zkráceno) našli odvahu a pochopili, že křesťanské školství je neskutečně krásné dílo, které má obrovskou sílu zasahovat velké množství lidí a říkat, že my, kteří žijeme v církvi, jsme úplně normální a že jsme nadšenci, kterým se dílo pod rukama daří. A takové svědectví se za 30 let v církevním školství podařilo.

Jaké jsou výzvy do budoucna? Co se v oblasti vzdělávání plánuje?

Mluvila jsem již o Karlových Varech. Další výzvou je vyjít z Plzně na periferie, kde by bylo pěkné zakládat církevní školky. Třetí výzvou je rozšířit nabídku tady v Plzni. Paní ředitelka MŠ kardinála Berana i paní ředitelka poradny mají konkrétní vize, které se týkají speciálního školství. Chtěli bychom speciální mateřinu, protože paní ředitelka Mayerová je tomu velice nakloněna a je to velká bojovnice za každé dítě se speciálními potřebami. A druhou oblastí ve speciálním školství, po které volá paní ředitelka poradny, je střední škola speciální. Je totiž spousta dětí s různými psychickými problémy, o které je nutné se velmi něžně postarat.

Je nám třicet a každý máme svou cestu

Rozhovor o životě a diecézi s Marií Rajtmajerovou (Bočkovou), Vojtěchem Linkou, Kristinou Štěpkovou (Weberovou) a Jaromírem Svobodou navazuje na rozhovor uveřejněný v tehdejším speciálním vydání Zpravodaje plzeňské diecéze ke 20. výročí založení plzeňské diecéze.

Marie Rajtmajerová (Bočková)

Je mi skoro 30 a jsem částečně na rodičovské a částečně pracuji. A celý život považuji za svou domovskou farnost tu u františkánů v Plzni na Severním Předměstí, kde jsem vyrostla a kde ráda zůstávám.

Co nejzásadnějšího se ve Tvém životě stalo za posledních 10 let?

Asi to, co se mnoha lidem mezi dvacátým a třicátým rokem stane. Vdala jsem se, vystu-

dovala jsem, narodily se nám děti a začaly se mi objevovat šediny.

Jaké změny v naší diecézi pociťuješ?

Netroufnu si to moc soudit na úrovni celé diecéze, protože můj každodenní život se odehrává spíš na úrovni farnosti. A jestli se dá usuzovat ze života té naší, tak mě překvapilo, jak se farnost následkem pandemie zmenšila. To jsem tady u nás na západě nečekala, mys-

lela jsem, že tady se do kostela nechodí jen ze zvyku. Ale zase se naopak objevují nové tváře.

Co se Ti v dnešní době vybaví, když se řekne plzeňská diecéze?

Asi to není úplně vzosná asociace, ale mně se vybaví mapa. Asi je to tím, že vnímám diecézi spíše jako nějakou instituci, která zaštiťuje právě ty farnosti, kde se odehrává to gró – svátosti, společenství, modlitba, každodennost.

Jak vnímáš biskupa Tomáše?

Myslím, že je to člověk 21. století, dokáže oslovit širokou veřejnost, což je pro biskupa velký dar. A je to určitě člověk, který má tah na branku. Vůbec mu ale nezávidím tu dobu, ve které dostal naši diecézi na starost. Samozřejmě je to jenom moje domněnka, ale zdá se mi, že je hodně významných změn, které se musí urgentně řešit – třeba nedostatek kněží nebo ekonomické zajištění církve. To jsou naprosto zásadní věci, které se řešit musí a člověka jistě dost zatěžují. Nezapomínat ale na to, komu a proč tímto způsobem sloužím, být na prvním místě otcem svým kněžím a pastýřem svým ovcím, a až potom manažerem, to musí být velká výzva.

Je něco, co by se mělo v naší diecézi změnit?

Určitě se bude muset změnit mnohé. Už jen kvůli vývoji počtu kněží, věřících. Ale jen do

toho, je mnoho církví, ke kterým se hlásí mnohem méně lidí, a skvěle fungují, žijí v krásných, živých společenstvích.

S čím jsi naopak spokojená?

Jsem opravdu vděčná, že jsem vyrostla a žiji v Plzni, kde je ekumena něco, co se zkrátka přirozeně žije a nemusí se o tom sáhodlouze diskutovat. Velký dík za to patří vlastně několika málo jednotlivcům, kteří se o takové prostředí zasadili, a pak různým místům a institucím, které pro takové soužití křestanů z různých denominací vytváří skvělé zázemí, mám na mysli třeba křesťanskou školku/školu/gymnázium, skautské oddíly a další společenství. Až když jsem nakoukla trochu mimo Plzeň, zjistila jsem, že to není všude úplně běžné.

Jak se podle Tebe diecéze promění do budoucna?

Asi přibude prázdných kostelů, kde jsou mše jenom o poutích, asi nebudou farnosti v každé větší vesnici či menším městečku. Myslím si, že věřících bude poskrovnu, ale budou se hodně dobře znát s Pánem Bohem, budou s ním žít naplno a budou o něm vydávat svědectví.

A co Ty za dalších 10 let?

Člověk míní... konkrétní plány nemám, leda jedno přání – abych byla jednou z těch, kdo budou i za 10 let s to vydávat svědectví o Pánu Bohu.

Vojtěch Linka

Je mi 29, pocházím z Plzně, kde také bydlím a pracuji. Cítím se být součástí františkánské farnosti; když jdu v neděli v Plzni do kostela, jdu většinou tam. Také se cítím být součástí komunity Noe v Holostřevěch. Pracovní čas trávím mezi výukou filosofie a etiky na vysoké škole, dokončováním doktorátu a zahraničními výzkumnými stážemi. Jsem předsedou spolku, který se stará o faru v Těnovicích, a členem spolku v Domaslavi. Ve volném čase (spolu) pořádám tábory pro vozičkáře a čas od času duchovní obnovy pro mládež.

Co nejzásadnějšího se ve Tvém životě stalo za posledních 10 let?

Měl jsem možnost studovat a pracovat v několika evropských zemích. Když jsem dělal tento rozhovor před deseti lety, měl jsem těsně před maturitou, teď mám těsně před ukončením doktorátu. Takže asi taková desetiletá kontinuální změna od gymnazisty k akademikovi. Z těch

skutečně důležitých změn bych zmínil, že se mi narodili dva synovci a dvě neteře, kterým jsem i kmotrem.

Jaké změny v naší diecézi pociťuješ?

Musím na začátek říct, že jsem část posledních deseti let strávil v zahraničí, takže jsem dění v diecézi sledoval často poněkud zdálky. Ale pociťuji, že s nástupem Tomáše Holuba dostala diecéze nový drive, který je třeba mně osobně sympatický. Vnímám také změny týkající se financování církve související s církevními restitucemi. Za sebe vidím jako prioritu církve službu lidem, ať uvnitř nebo vně církve, a přijde mi, že církev teprve hledá, jak to uvést v soulad s oprávněnou snahou o ekonomicky odpovědné hospodaření.

Co se Ti v dnešní době vybaví, když se řekne plzeňská diecéze?

Tomáš Holub a Petr Hruška.

Jak vnímáš biskupa Tomáše?

S Tomášem Holubem jsem mluvil osobně jen jednou, takže se můj názor tvoří možná spíše na základě toho, jak vystupuje v médiích a na sociálních sítích. Vnímám ho pozitivně. Musím předeslat, že se řadím k (ultra)liberální části církve (což je dáno i tím, že mám zkušenost s velmi liberální jezuitskou farností v Berlíně a anglikánskou církví v Cambridge), tudíž můj pohled na to, jak by církev měla vypadat, je poměrně specifický. V kontextu české biskupské konference biskup Tomáš asi nejvíce reprezentuje ten proud církve, který je mi blízký. Oceňuji jeho snahu o transparentnost a otevřenost. Zároveň mi přijde práce biskupa jako velmi náročná, vzhledem k tomu, jak rozdílné proudy lidí v církvi jsou. Nechtěl bych to dělat a myslím, že Tomáš Holub to dělá dobře.

Je něco, co by se mělo v naší diecézi změnit?

Myslím, že katolická církev je pořád velmi centralizovaná a diecéze mohou jít vlastní cestou jen do určité míry. Takže zcela upřímná odpověď by byla: ještě hlubší a systémovější řešení zneužívání duchovními, plná integrace LGBTQ+ lidí, zdobrovolnění celibátu, svěcení žen, demokratizace církve... Teď vážně: kladl bych ještě větší důraz na to, že lidé jsou na prvním místě. Chápu, že je důležité mít vyrovnaný rozpočet, opravené kostely atp., ale jakmile to zabírá většinu našeho zorného pole, jsme vedle. Také myslím, že by diecéze měla investovat více času a pozornosti do mladých lidí. Vyrostl jsem ve farnosti, kde bylo normální, že v patnácti letech vedete nábožko a skauta, a měl jsem pocit, že mě v tom farnost podporuje. Mladý člověk v diecézi by měl vědět, že na jeho názoru, času, aktivitě záleží, že ho starší lidé, kněží atp. berou vážně.

S čím jsi naopak spokojený?

Oceňuji snahu řešit sexuální zneužívání a nyní i novou iniciativu, která má za cíl integrovat do církve rozvedené a znovu seždané lidi. Také se mnoho místních společenství zapojuje do pomoci lidem, kteří utekli před válkou z Ukrajiny. Oceňuju, že diecéze je aktivní na sociálních sítích a snaží se o transparentnost. Třeba to, že biskupství otevřeně informovalo o rezignaci bývalého generálního vikáře bylo dobrým signálem, že nechceme věci tutlat, ale postavit se jim čelem.

Jak se podle Tebe diecéze promění do budoucna?

Myslím, že bude hodně záležet na tom, jak se promění globální katolická církev. Zcela upřímně: pro mnoho lidí z mojí sociální bubliny je církev – i když/právě proto, že v ní vyrostli a znají ji zevnitř – ztělesněním konzervatismu, homofobie, patriarchátu atp. Pokud jsou pro vás tyto postoje nepřijatelné, nechcete být členem instituce, se kterou je máte spojené. Těžko se pak vidí všechno to dobré, co církev dělá. Takže si kladu otázku, kolik liberálně smýšlejících lidí v církvi, a tedy v diecézi, za deset let bude. Spíš než výhled do budoucna, mám tedy přání. Přál bych si, abych mohl na katolickou bohoslužbu nebo na katolickou duchovní obnovu vzít kamaráda, který je trans, kamarádku, která žije v homosexuálním vztahu, svého rozvedeného tátu, a vědět, že se jim dostane rovnocenného přijetí. Zároveň bych řekl, že vše výše řečené stojí a padá na tom, jestli je pravda to, že „Wir sind Kirche“ – my jsme církev. Každý, kdo je pokřtěný, nehledě na to, jestli jsme nebo nejsme kněží, laici, jestli pracujeme na biskupství nebo ne. Pokud to pravda je a církev jako instituce nám to umožňuje, tak bych ještě neztrácel naději.

A co Ty za dalších 10 let?

Docentura a druhý doktorát... Doufám, že věci, které jsem v diecézi dělal a dělám, zejména ty spojené s farou v Těnovicích, budou dál fungovat, a bude je táhnout někdo jiný než já. Doufám, že budu do kostela chodit rád. A doufám, že budu mít šťastnou a zdravou rodinu.

Kristina Štěpková (Weberová)

Je mi 29 let, narodila jsem se a žila v Plzni do roku 2020. Stále se cítím doma ve farnosti u františkánů na severním předměstí, přestože nyní bydlím ve vesničce nedaleko Kaznějova, tedy lokalitou spadám spíše k oblátům z Plas, kam příležitostně také zavítám. V současnosti pracuji na částečný úvazek jako dentální hy-

gienistka v plzeňské stomatologické ordinaci. Jsem také na rodičovské dovolené.

Co nejzásadnějšího se ve tvém životě stalo za posledních 10 let?

Nejzásadnější byl nejspíš proces dospění. Dokončila jsem studium, vdala se, začala na-

bírat pracovní zkušenosti, koupili jsme dům, narodily se nám dvě děti. Byl to sice malý krok pro lidstvo, ale velký krok pro mě.

Jaké změny v naší diecézi pociťuješ?

Rozhodně jsme více flexibilní a otevření změnám. Jako jednotliví věřící, jako farnosti, tedy i jako celá diecéze. Hodně nás v tomto naučila doba covidová a také probíhající synodální proces. Oprašuji se dříve upozaděná témata, znovu jsme se začali ptát po smyslu věcí, jsme více ochotni opustit zažité představy. Typickou novinkou je např. široká nabídka online bohoslužeb, LIVE s biskupem, nebo milosrdenství pro rozvedené. Dříve těžko představitelné.

Co se Ti v dnešní době vybaví, když se řekne plzeňská diecéze?

Vidím budovu plzeňského biskupství s velkými těžkými vraty, za kterými sedí v okénku vrátnice moje drahá maminka. Její (a jejích milých kolegyň) do nebe volající dobrosrdečnost vítá každého příchozího. Pro každého je tu úsměv, dobré slovo, rada. Taková je snad diecéze (nebo by měla být) pro všechny, kdo do ní patří, i pro ty ostatní.

Jak vnímáš biskupa Tomáše?

Je to muž činu. Ať je tedy vaše slovo „ano, ano“ a „ne, ne.“ Co je nad to, je od zlého. (Mat 5,37) – je vidět, že tohle doopravdy žije. Ukazuje nám ostatním, že křesťan nemusí být nerozhodný, alibistický, bez názoru, vše omlouvající, takřka neviditelný, aby se snad někoho nedotknul. Právě naopak. Učí nás zdravé soutěživosti, racionalitě, schopnosti se rozhodnout, zodpovědnosti, schopnosti říct, co potřebuji a co chci. To pro nás křesťany nebývá samozřejmostí. Takže této přímosti si na biskupu Tomášovi vážím a nejen toho.

Je něco, co by se mělo v naší diecézi změnit?

Líbilo by se mi více pořádaných akcí zaměřených pro rodiny s malými dětmi. V minulém roce např. proběhla pouť rodin (ke světovému dni manželství), což byl v podstatě celodenní výlet do přírody s duchovním programem pro dospělé a hlídáním s hrami pro děti. To bylo skvělé, ale bohužel celkem ojedinělé.

S čím jsi naopak spokojená?

Jsem vděčná za znatelný dialog mezi farníky a jejich faráři, mezi faráři a jejich biskupem. Snaha o jednotu.

Jak se podle Tebe diecéze promění do budoucna?

Když pozoruji změny za uplynulých 10 let diecéze, netroufám si odhadovat, čeho dalšího se dočkáme. Ale zdá se, že máme našlápnuto dobrým směrem. Takže Pán Bůh s námi a zlé pryč!

A co Ty za dalších 10 let?

Děti se z domu v nejbližších letech ještě nechystají, takže zatím budu mít o zábavu postaráno. A v tom ostatním se nechám překvapit. Určitě nám to zase rychle uteče, tak se budu snažit tento čas prožít co nejlépe.

Jaromír Svoboda

Je mi 30 let, bydlím krátce v Dolní Bělé, farnost Dolní Bělá. V současné době se věnuji především rodině a zaměstnání. S mojí ženou Kájou máme 1,5 ročního syna Toníka, takže jak to tak bývá, nezbyvá příliš volného času na další aktivity.

Co nejzásadnějšího se ve tvém životě stalo za posledních 10 let?

Usadil jsem se, založili jsme se ženou rodinu, narodil se nám syn, přestěhovali jsme se do domečku. Těch důležitých mezníků se stalo hodně.

Jaké změny v naší diecézi pociťuješ?

Pravděpodobně největší změna v životě diecéze jakož i celé církve byla způsobena pandemií koronaviru, která ostatně proměnila naše životy po všech stránkách. Před pandemií jsem si nedovedl představit, že bych si vůbec někdy pustil mši z rádia nebo televize.

Co se Ti v dnešní době vybaví, když se řekne plzeňská diecéze?

Na naši diecézi jsem hrdý. S přibývajícím věkem a zkušenostmi z jiných diecézí jsem čím dál tím víc vděčný, že jsem se mohl narodit a žít právě tady.

Jak vnímáš biskupa Tomáše?

Po otci Františkovi, který byl tatíčkem diecéze až skoro masarykovského stříhu, je Tomáš

pastýřem, který se snaží zavést řád a systém. To samozřejmě není vůbec jednoduché, zvláště když je nutné prosadit nové změny. Věřím, že se ve všech situacích snaží být maximálně spravedlivý, snaží se naslouchat a hledá upřímně nejlepší možná řešení.

Je něco, co by se mělo v naší diecézi změnit?

Zcela jistě. Například ještě větší zapojení laiků a zejména žen do pastorace. Bylo by super, pokud by bylo možné zapojit ženy nějakou formou do kněžské služby. Protože ženy jsou často prostě mnohem citlivější a vnímavější než my muži.

S čím jsi naopak spokojený?

Máme spoustu skvělých kněží, krásná farní společenství...

Jak se podle Tebe diecéze promění do budoucna?

Asi bude méně farností stabilně obsazených kněžími, ale věřím a doufám, že to povede ke koncentraci našich farních společenství v jádru větších farních obvodů.

A co Ty za dalších 10 let?

Já mám teď určité závazky, tak v nejbližších 10 letech neplánuju žádné velké změny.

Rozhovor s Petrem Hencem, vedoucím stavebního oddělení Biskupství plzeňského

V naší diecézi se nachází více než 300 kostelů, kaplí a dalších budov, která jsou ve vlastnictví farností nebo přímo plzeňského biskupství. O jejich opravách, financování, ale i o týmu, který se o opravy budov stará, mluví v rozhovoru, vedoucí stavebního oddělení Biskupství plzeňského, Petr Henc.

Jaké jsou podle vás nejvýznamnější rekonstrukce budov v diecézi za posledních 30 let?

Mezi nejvýznamnější rekonstrukce jistě patří obnova budovy, kde má sídlo Biskupství plzeňské (1994), dále pak rekonstrukce františkánského kláštera v rámci ROP (pozn. red. Regionální operační program), kde obnovou vznikly nové ubytovací kapacity a Muzeum církevního umění, Církevní gymnázium na Mikulášském náměstí v Plzni – stavebně byly opraveny učebny, fasády a byl dostaven osobní výtah, katedrála sv. Bartoloměje, kde byla provedena kompletní obnova interiérů v rámci IROP, kostel Nanebevzetí Panny Marie v Plasích, kde proběhla podobně jako u katedrály sv. Bartoloměje kompletní obnova interiérů, navíc pak oprava všech vnějších fasád, střechy (opět v rámci IROP), jezuitský

kostel sv. Ignáce a Neposkvrněné Panny Marie v Klatovech, kde byla provedena kompletní obnova exteriérů a částečně interiéru v rámci ROP + IROP (pozn. red. Integrovaný regionální operační program).

Jaká byla podle vás nejzajímavější stavební úprava a která byla nejkomplikovanější? V čem?

Nejzajímavější a zároveň zcela jistě nejkomplikovanější byla obnova katedrály sv. Bartoloměje v Plzni. V rámci tohoto projektu nebylo pouze restaurování kamenného zdiva, fresek, varhan a mobiliáře, ale i nová elektroinstalace a slaboproudé rozvody, které jsou vedeny v maximální míře pod kamennou podlahou, která byla z těchto důvodů z cca 40% rozebrána, jednotlivé kameny číselně označeny,

Petr Henc při práci v průběhu restaurování katedrály.

aby mohly být zpět vráceny na svoje místo. Zajímavostí právě bylo to, že se pod stávající kamennou podlahou v hloubce cca 60 cm našla další kamenná podlaha z historicky předchozích období.

Jak probíhá financování oprav?

Většina našich objektů jsou památkově chráněné kostely a fary. Financování probíhá z více zdrojů. Nejvýznamnějším poskytovatelem dotací je ministerstvo kultury se svými dotačními programy (Program záchrany architektonického dědictví, Havarijní program, vesnické památkové zóny, městské památkové zóny, program restauro-

vání movitých kulturních památek a podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím pověřených obcí, dále jsou to kraje (Plzeňský, Karlovarský, Ústecký) a jednotlivé obce. Velké projekty jsou pak částečně financovány z programů spolufinancovaných Evropskou unií (IROP, ROP, MAS, SZIF).

Každá přiznaná dotace vyžaduje spoluúcast vlastníka ve výši 10 až 40 % v závislosti na dotačním titulu. Financování vlastních podílů je pak hrazeno z prostředků farnosti, darů měst a obcí, darů právnických a fyzických osob, případně ze Solidárního fondu Biskupství plzeňského.

Čemu se jako vedoucí stavebního oddělení věnujete? Kolik máte v oddělení kolegů?

Jako vedoucí stavebního oddělení mám samozřejmě na starosti pokud možno bezchybný chod tohoto oddělení. Naše práce je prakticky celoroční, bez jakýchkoliv výpadků. Pokud bych to mohl popsat nějak srozumitelně, tak hned na začátku roku musíme dokončit vyúčtování všech dotací z předchozího roku, většinou je konečný termín do 15. ledna, do konce ledna se pak podávají nové žádosti pro rok nastávající. Žádosti se v zásadě podávají až do konce dubna. Poté přichází období stavební sezóny, která trvá až do konce listopadu, kdy opět začíná vyúčtování stavebních akcí. V mezidobí stavební technici připravují další projekty na opravy nemovitostí jednotlivých farností, zejména projektové dokumentace, závazná stanoviska, stavební povolení, nebo ohlášení staveb.

Ve svém týmu mám 6 spolupracovníků, celkem je nás tedy 7. Někteří stavební technici pracují na detašovaných pracovištích v Chebu, Domažlicích, Karlových Varech.

Jak jste se k tomuto zaměstnání dostal a kdo vedl v rámci předchozích 30 let stavební oddělení před vámi?

Prvním vedoucím byl pan Kaše, jeho nástupci postupně byli Ing. Václav Maršík a Miroslav Míka. Od ledna 2014 jsem byl pověřen vedením stavebního oddělení já.

Pracoval jsem v soukromém sektoru, kde jsem vykonával funkci vedoucího výroby. Tehdejší můj zaměstnavatel realizoval rekonstrukci domu Pod Všemi svatými 6 v Plzni. Tam jsem se seznámil s panem Míkou, který mne po skončení stavby oslovil s nabídkou zaměstnání na biskupství. V té době jsem byl pracovně často mimo Plzeň, a tak jsem vzhledem k tomu, že jsem měl malé dítě, nabídku v místě bydliště akceptoval.

Kdo další se ve vikariátech a farnostech podílí na opravách kostelů, kaplí a dalších budov?

V jednotlivých vikariátech působí stavební technici, kteří administrují a dohlíží nad realizací jednotlivých akcí financovaných z dotačních titulů. Velkou pomocí a oporou jsou duchovní správci jednotlivých farností, kteří komunikují s místními samosprávami. Kromě stavebních techniků mají farnosti možnost sjednat si i jiného pomocně technického pracovníka, který pomáhá provádět běžnou údržbu (např. čištění žlabů, sekání trávy, drobné opravy omítek apod.). Tuto možnost využívají farnosti na Rokycansku a Plzni-severu.

Na čem se v současné době pracuje?

K nejvýznamnějším projektům současnosti patří obnova kostela Nanebevzetí Panny Marie v Přesticích financovaná z prostředků IROP. Nyní koncem dubna se podávají žádosti o poskytnutí dotace z Programu záchrany architektonického dědictví. V následujícím období budou jednotlivé akce zahájeny. Předpokládáme, že v rámci diecéze budou probíhat opravy na cca 60 až 70 objektech.

Co diecézi do budoucna čeká za opravy?

V příštím roce předpokládáme opravu fasády budovy Biskupství plzeňského. Ve stádiu projektové přípravy je oprava střechy katedrály sv. Bartoloměje v Plzni. Velmi nás trápí stav střechy kostela sv. Mikuláše v Chebu. V tomto případě se snažíme nalézt vhodný dotační titul.

Jaký je vztah památkářů a biskupství?

Vztah stavebního oddělení s památkáři, ať už z NPÚ, nebo pověřených obcí je nadstandard-

ní. Pracovníci památkové péče nám vycházejí v rámci zákonných možností vstříc a současně my respektujeme legislativní možnosti a podmínky stanovené památkovou péčí. Mezi organizacemi je vzájemná důvěra, která mnohdy vyústí i v bližší osobní vztah.

Co je na rekonstrukci církevních budov nejtěžší?

Palčivým problémem dneška je nedostatek kvalifikovaných firem a restaurátorů. Například v loňském roce se nepodařilo na jedné akci vysoutěžit zhotovitele, a tak nebylo možno čerpat dotaci.

Při samotné realizaci stavební akce je to nutnost zajistit dodržování technologických postupů a přestávky v souladu se schválenou projektovou dokumentací a požadavky státní památkové péče a také zajištění koordinace jednotlivých řemesel.

V závěru akce je to pak administrativní ukončení projektu včetně vyúčtování poskytovateli dotace. Nemalým oříškem pak bylo nečekané zvýšení cen stavebních materiálů a prací. S ohledem na etapizaci prací jsou smlouvy uzavírány na více let, při tak obrovském nárůstu cen, zejména řeziva a střešní krytiny, nejsou zhotovitelé schopni dodržet zasmulvněné ceny z předchozích let. Smlouvy je třeba vypovídat a hledat nová řešení v souladu s platnými zákony ve vztahu k zadávání zakázek.

Co naopak nejzajímavější?

Jednoznačně jsou to restaurátorské práce na obnovách vnitřních omítek, či rozkrývání skrytých konstrukcí za účasti archeologů, ať jsou to vnější hrobová místa, nebo podlahová souvrství a v některých případech i krypty.

Jsou opravy církevních budov odlišné od jiných rekonstrukcí?

Samozřejmě ano, jedná se v mnoha případech o kulturní památky, na kterých není vždy možno aplikovat technologie a postupy jako v běžném stavebnictví. Je třeba zachránit co nejvíce původních prvků a konstrukcí. Zásahy by měly být co

nejcitlivější, v případě nových prvků reverzibilní (odstranitelné).

Kolik je v plzeňské diecézi celkem kostelů? Kolik jich patří církví a kolik jich bylo převedeno na města?

Na území plzeňské diecéze se nachází celkem 465 kostelů a 360 kaplí, z toho je ve vlastnictví farností, případně biskupství 274 kostelů a 43 kaplí. Za existence diecéze bylo převedeno na jiné subjekty 159 kostelů a kaplí, z toho 22 na církevní subjekty (řády apod.). Data, která zde sdělují, jsou platná k 31. lednu 2022.

Byly plzeňské diecézi vráceny v restituci nějaké budovy? Jaké s nimi má biskupství plány?

V rámci restitucí v letech 2014–2020 bylo vydáno na základě výzev Biskupství plzeňského celkem 14 budov, z nichž byly již některé prodány, převedeny, nebo směněny.

Anketa z vikariátů

1. Třemi slovy popište, co pro vás znamená plzeňská diecéze.
2. Jak se Vás konkrétně dotýká dění v plzeňské diecézi?
3. V čem spatřujete hodnotu naší diecéze?

Domažlice

Jaroslav Tippl (48), Domažlice

1. Část mé duchovní rodiny; vzpomínky, naděje.
2. Aktuálně spíše lokálně, a to v naší farnosti, tedy jako jeden sloup ze sloupů.
3. Velkou hodnotu jsem vždy spatřoval v tom, že jsme pravidelně potkávali našeho biskupa a on nás znal. Počtem sice nejsme nejsilnější, ale právě proto znám mnoho diecézanů.

Cheb

Věra Strachová (62), Skalná

1. Společnost, kam patřím.
2. Dění se mě dotýká přes mou farnost, přes lidi, se kterými tvořím společenství i skrze informace, které se ke mně dostávají také prostřednictvím diecézního Zpravodaje. Díky nim se mohu účastnit různých akcí (koncertů, výstav, setkání, duchovních obnov a dalších).
3. Hodnota diecéze je pro mne „jednota v různosti“. I když jsme z rozdílných obcí a měst, tvoříme jednotné společenství plzeňské diecéze.

Karlovy Vary

Eva Kalvasová Kamarádová (40), Ostrov

1. Společenství, radost, naslouchání.
2. Dění v plzeňské diecézi s nadšením sleduji a ráda se svou rodinou účastním různých akcí, která tato diecéze nabízí.
3. Hodnotu plzeňské diecéze spatřuji v emeritním biskupu Františkovi a v nynějším biskupu Tomášovi, který naslouchá lidu a ptá se, i přesto, že zde v Sudetech to pro něj jistě není lehké.

Klatovy

Jana Klečatská (60), Švihov

1. Stabilní a důvěryhodná platforma.
2. Dění v naší diecézi vnímám velmi citlivě, protože jsem její součástí a nesu tak spoluzodpovědnost před světem.
3. Její hodnota by mohla být pozitivní díky mladému, svěžímu, málo historií zatíženému vedení. Bolí mne rychlá, zbrklá, neempatická, ne dost promyšlená rozhodnutí, trápím se zprávami o neduchovním jednání duchovních, o příliš ukvapených soudech a odsudcích „těch ostatních, jiných“, jsem hrdá na vše, co je vlídné a vstřícné, co se snaží být synodálním přesahem vnímavé, milosrdné a srdečné diskuse.

Plzeň-město

Pavel Wagner, Dobruška

1. Domov, sounáležitost, vyšší autorita
2. Dění sleduji, na některých akcích se v rámci naší farnosti aktivně dlouhodobě podílím, např. Noc kostelů.
3. Plzeňská diecéze je pojítko mezi věřícími v našem kraji. Vznik plzeňské diecéze před 30 lety chápu v jistém smyslu také jako částečné splacení dluhu našemu kraji (myšleno nikoliv územně správnímu celku, nýbrž vůči oblasti, ve které žijeme, tedy jihozápadním Čechám) za příkoří, která náš kraj postihla v období od konce 30. let minulého století až do konce komunismu.

Tomáš Vaněk (32), Plzeň-Slovany

1. Místo, kam patřím.
2. Rád se účastním Diecézních poutí v klášteře Teplá a začátek postní doby v zaplněné katedrále je pro mne stmělující zážitek.
3. Vnímám skvělé pastýře Františka Radkovského a Tomáše Holuba. Dále službu Diecézní a Městské charity.

Plzeň-jih

Jiří Basl (54), Starý Plzenec

1. Podpora ve víře.
2. Mohu se setkávat s lidmi, kteří mě v životě obohacují.
3. Největší hodnota diecéze je v tom, že vůbec existuje, že máme v Plzni svého biskupa a jeho spolupracovníky.

Plzeň-sever

Jana Scherbaumová (45), Dolní Bělá

1. Společenství, radost a naděje.
2. Dění v diecézi se mě i celé rodiny velmi dotýká, ovlivňuje nás, stejně jako každého věřícího. Jsme její součástí, a tak se snažíme zapojovat a využívat aktivity nejen v naší farnosti. Pomáhám s aktivitami pro děti a pastorační činností, zajímáme se o synodální proces, jezdíme na duchovní obnovy. Čerpám sílu ve společenství a děkuji Bohu za lidi kolem nás a za každé obohacující setkání. Radost mám z pestré nabídky pro mladé, z naděje pro rozvedené a všech nových úhlů pohledu.

3. Velký dar vidím v otci biskupovi a našich kněžích, kteří se o nás starají. V otevřenosti naší diecéze, snaze jít ve stopách a idejích papeže Františka.

Věra Kalužová (69), Jesenice

1. Jistotu, zázemí, inspiraci.
2. V březnu jsme ukončili seminář „Život v Duchu“ pod vedením P. Bogdana Stepiena, takže jsme do Plzně dojížděli každou neděli po 7 víkendů.
3. Především v jejím představiteli biskupu Tomášovi, který je opravdu progresivní v tom dobrém slova smyslu.

Rokycany

Jindřich Zárobský (62), Zbiroh-Radnice

1. Víra, naděje a láska.
2. Jsem členem farní ekonomické rady farnosti Zbiroh-Radnice. Jako jedna z farností diecéze máme ekonomickou samostatnost, což přináší jistou formu svobody, ale i vyšší zodpovědnosti.
3. Plzeňská diecéze je nositelem křesťanské tradice na území Plzeňského kraje a Karlovarského kraje.

Terezie (40), Rokycany

1. Domov, společenství, lidé.
2. Sleduji, co se kde děje, snažíme se dětem nabídnout různé možnosti společenství.
3. Skoro všichni se známe, všude jsme „doma“, v otevřenosti a rostoucí blízkosti biskupa k lidem.

Sokolov

Markéta (23), Kraslice

1. Společenství, mladí, budoucnost.
2. Do dění v plzeňské diecézi se zapojuji aktivně. Pracuji na DCM v Plzni, kde pořádáme akce pro mladé z celé naší diecéze. Ať jsou to víkendovky, tábory, večery chval či diecézní setkání s otcem biskupem.
3. Spatřuji ji v nadšenosti druhých a v opravdovém vzplanutí pro Krista. Není to o kvantitě, ale o kvalitě. Naše diecéze nám přinese určitě velké věci.

Tachov

Václav Palíšek (45), Planá

1. Servisní organizace farářů.
2. Zprostředkovane. Pokud se něco rozhodne na biskupství, postupně to dojde až k nám do farnosti. Na vojně to mělo takový nepěkný název, ale principiálně to funguje podobně.
3. Hodnota je podle mého názoru v tom, že je mnohem blíže lidem její organizační struktura a zejména její představitelé. Je to mimo jiné nástroj, který dává dohromady lidi, kteří by se normálně nikdy nepotkali. Nejspíš bych se nikdy neúčastnil např. kurzu animátorů nebo jiných podobných aktivit, pokud bychom stále patřili do pražské arcidiecéze, když jsem na to měl ještě věk. Do Prahy to mám totiž vlakem tři hodiny místo jedné do Plzně, také v Praze nikoho na příslušných místech neznám. Není to daleko jenom geograficky, ale i lidsky, bez osobních kontaktů

Ohlédnutí za třiceti lety Charity

Začátky i současnost Charity na území plzeňské diecéze shrnuje Jiří Lodr, první zaměstnanec a dosavadní ředitel Diecézní charity Plzeň.

Dobrovolné charity byly na budoucím území plzeňské diecéze zakládány s obrovským nadšením od roku 1990. Část jich byla zřízena od Arcidiecéze pražské a část od Diecéze českobudějovické. Po založení Diecéze plzeňské 31. května 1993 a Diecézní charity Plzeň otcem biskupem Františkem Radkovským 1. listopadu 1993 se staly její součástí. Z pražské arcidiecéze byla převzata například charita v Plzni, Ostrově, Mariánských Lázních, Rokycanech a Stříbře, z českobudějovické diecéze charity v Klatovech a Přešticích. Jelikož jsem byl otcem biskupem 1. listopadu 1993 jmenován ředitelem nově vzniklé Diecézní charity Plzeň, byl jsem i jejím prvním zaměstnancem, a tak jsem vděčný, že se tak v plánu Boží prozřetelnosti stalo a zcela to změnilo moji životní i profesní cestu.

Jedním z prvních úkolů diecézní charity bylo převzetí tehdy experimentálního provozu domácí péče pod Městskou charitou Plzeň od České katolické charity (její současný název je Charita Česká republika). Jednalo se o pilotní provoz

služby domácí péče spuštěný po dohodě se státem a Česká katolická charita byla jeho nositelem.

S velkým entuziasmem vznikaly na území plzeňské diecéze další nové charity – v Blovicích, Domažlicích, Lubech, Jáchymově, Chodově, o něco později také v Karlových Varech, Kraslicích, Jáchymově, Boru a Stráži. Dělal zde dobrovolnou službu, zakládaly šatníky, navštěvovaly nemocné, organizovaly činnost ve farnosti, připravovaly akce pro mládež, zakládaly kluby pro komunikaci. V Ostrově se pořádaly benefiční plesy. Charity byly silné a dělné, celkem bylo v diecézi asi 350 dobrovolníků a postupně jen několik zaměstnanců.

V Plzni ve Františkánské ulici vznikl v roce 1994 Domov sv. Františka, který navázal na předválečnou práci charitních spolků, později zakázaných komunistickým režimem. Dnes má na tomto místě byt otec biskup Tomáš.

Během těch 30 let se na některých místech nepodařilo zajistit kontinuitu dobrovolnictví. Zanikla charita v Domažlicích, Stráži, Lubech, Jáchymo-

vě. Občas byl zánik charity svázán s odchodem místního faráře, který charitní dílo podporoval. Vznikly naopak charity v Kraslicích a Sokolově.

Významné pro nás bylo a je partnerství s Charitou Regensburg. Z její sbírky byly zajištěny první mzdy zaměstnanců, finančně také podpořila řadu nově vznikajících služeb, mezi nimi Domov sv. Alžběty pro seniory, Domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísní v Plzni a Klatovech a mnoho dalších podnětů služby. Důležité bylo, že jsme se mohli jezdit do Německa učit tomu, co a jak má Charita ve svých službách dělat, protože tyto služby v ČR neměly tradici. Charita Regensburg má nepřerušenou tradici už od raných 20. let 20. století a velké zkušenosti v oblasti pomoci uprchlíkům. Jako první služba Diecézní charity Plzeň tak vznikla v roce 1994 Poradna pro cizince – první tři roky byla placena výhradně ze zahraničních zdrojů. Zpočátku jsme se velmi intenzivně věnovali návratu a integraci Čechů z Banátu na území plzeňské diecéze. Viděli jsme také, že na rozdíl od Německa náš stát v té době vůbec neřešil azylovou politiku pro práci s cizinci a také zde nebyla žádná aktivita pomoci lidem bez domova, a tak vznikl zmíněný malý azylový dům sv. Františka ve Františkánské ulici.

Postupně jsme začali vnímat potřebu řešení řady dalších témat. Od roku 1996 jsme pracovali

na založení a budování Hospice sv. Lazara, pak jsme po dohodě založili ekumenické občanské sdružení Hospice sv. Lazara a od počátku jsme se podíleli na zajištění jeho chodu. Byl otevřen v roce 1998 jako druhý hospic v České republice. Projekty pak s pomocí Boží a mnoha lidí vznikaly velmi dynamicky, ale vždy jim předcházelo mnoho jednání s obcemi, okresy a státem, neboť financování těchto služeb nebylo vůbec upraveno. Stát jsme o podporu žádali společně jako Česká katolická charita. Ve spolupráci s Charitou Regensburg a městem Plzeň jsme začali připravovat Domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísní, postupně jsme zakládali domovy pro matky s dětmi v tísní v Aši, Klatovech a Havlovicích. Tyto domovy byly velkým podnětem ze zkušenosti, protože do té doby existovala pouze návštěvní služba OSPOD u matek v domácnosti na základě sociálního šetření. Vhled do péče byl ale složitý, a tak na ochranu dětí přicházelo mnoho podnětů k jejich odebrání, žádný jiný způsob péče o dítě a matku zákon neznal. V domech pro matku a dítě byla zajištěna odborná pomoc a podpora matkám s dětmi, a tak se hledala s OSPOD další cesta, jak pomoci.

Brzy na to jsme hledali odpověď na zajištění péče o seniory. Nejprve vznikaly hlavně stacio-

náře – v Rokycanech, Stříbře, v Plzni a Karlových Varech. V dalším vývoji se z nich staly domovy pro seniory, krom Karlových Varů, kde stacionář funguje dodnes. V Rokycanech dále vzniklo krizové zařízení pro ženy a noclehárna. V dalším období se velmi intenzivně rozšířila domácí pečovatelská služba v Plzni a Klatovech, později v Blovicích a Spáleném Poříčí a dalších obcích. Domácí zdravotní péče se rozvinula v rámci Oblastní charity Klatovy a Městské charity Plzeň, která má dosah i na Tachovsko.

V novodobé historii Charity na území diecéze došlo k některým zlomovým událostem. V roce 2001 zde poprvé proběhla celonárodní Tříkrálová sbírka, pilotně vyzkoušená o rok dříve v olomoucké arcidiecézi. V roce 2002 zasáhla do života Charity povodeň – přinesla obrovské změny v oblasti humanitární práce. Znamenala i personální nárůst o 30 pracovníků, kteří měli na území diecéze na starost doprovázení při povodňových situacích. Podporovali jsme asi 1 100 domácností, pomáhali jsme s odvodňováním domů, odborným a psychosociálním poradenstvím, ale i stavěním domů. Byla to práce na tři roky. Na základě těchto událostí a zkušeností vzniká v Diecézní charitě Plzeň tým Terénní krizové služby a Humanitární sklad.

Ve stejné době se rozvíjí charitní činnost v Chebu. Zdejší farní charita zaregistrovala dobrovolnické centrum a brzy poté spoluzakládá Hospic sv. Jiří. Diecézní charita v Chebu připravila zázemí pro vybudování azylového domu pro jednotlivce a dalších návazných služeb. Vzniká také několik středisek sociální rehabilitace pro pomoc lidem ohroženým nezaměstnaností a na několika místech se rozvíjí odborné poradenství.

Charita se stala také významným zaměstnavatelem, v diecézi má 750 zaměstnanců. Je součástí katolické církve a o své zaměstnance pečuje duchovním doprovázením, nabídkou duchovních cvičení, rozvojem vzájemných vztahů. Diecézní charita se rozrostla i v odborné práci. Její ředitel je již několik let zvoleným prezidentem České rady sociálních služeb a účastní se legislativních procesů, pomohl vytvořit Platformu 10 – neformální sdružení deseti

největších nestátních poskytovatelů sociálních služeb v České republice, které spolupracují na vyjednáváních v oblasti legislativy, kvality nebo rovného financování v sociálních službách. Prostřednictvím České rady sociálních služeb je Charita součástí Unie zaměstnavatelských svazů, díky čemuž může připomínkovat připravované zákony týkající se sociálních služeb.

Je nesmírně důležité, že Diecézní charita Plzeň a její složky vždy mají touhu žít ve společenství s dalšími organizacemi v rámci sociálních služeb, a tak spolupráce s Diakonií ČCE, Armádou Spásy, Slezskou diakonií a Nadějí je velkým darem. Společná služba je nesmírně potřebná a jistě je základním kamenem kvalitní vnitřní spolupráce v rámci Charity Česká republika. Společenství lásky ve službě je touhou Boha po podpoře a pomoci člověku na cestě a v jeho bolesti. Kristus se prostřednictvím služby Lásky takto sklání k člověku a naše společenství se může stát nástrojem této Lásky. Pro nás je to velký dar a výzva ve službě. Zde není místo na nesoulad.

Před Charitou leží i některé výzvy. Má nyní širokou nabídku služeb a naším úkolem je posílit zájem o tyto služby. Je třeba také získat mladé lidi v církvi – v touze po velkém vnitřním dialogu církve, aby se mohli společného díla zúčastnit, vzít ho za své. Chceme přitáhnout nové dobrovolníky, posilovat zájem o obor sociální práce, spojovat v doprovázení rodiny našich klientů, podporovat duchovní rámec charitní služby a zajistit dostatek zdravotních sester pro domovy pro seniory. Největší výzvou je dopracování legislativy tak, aby charitní služby byly hrazeny ze státního rozpočtu a rozpočtů samospráv srozumitelným způsobem a abychom naše pracovníky mohli odměňovat za kvalitní práci srovnatelně s příspěvkovými organizacemi. Nemuseli bychom tak vynakládat veliké úsilí na zajištění financí pro sociální práci, ale měli bychom více času na její další zkvalitňování.

Charita má své místo v církvi, ale důležitá je její srozumitelnost pro širokou veřejnost – Charita je tu pro každého člověka, protože Bůh miluje každého člověka a chce ho spasit.

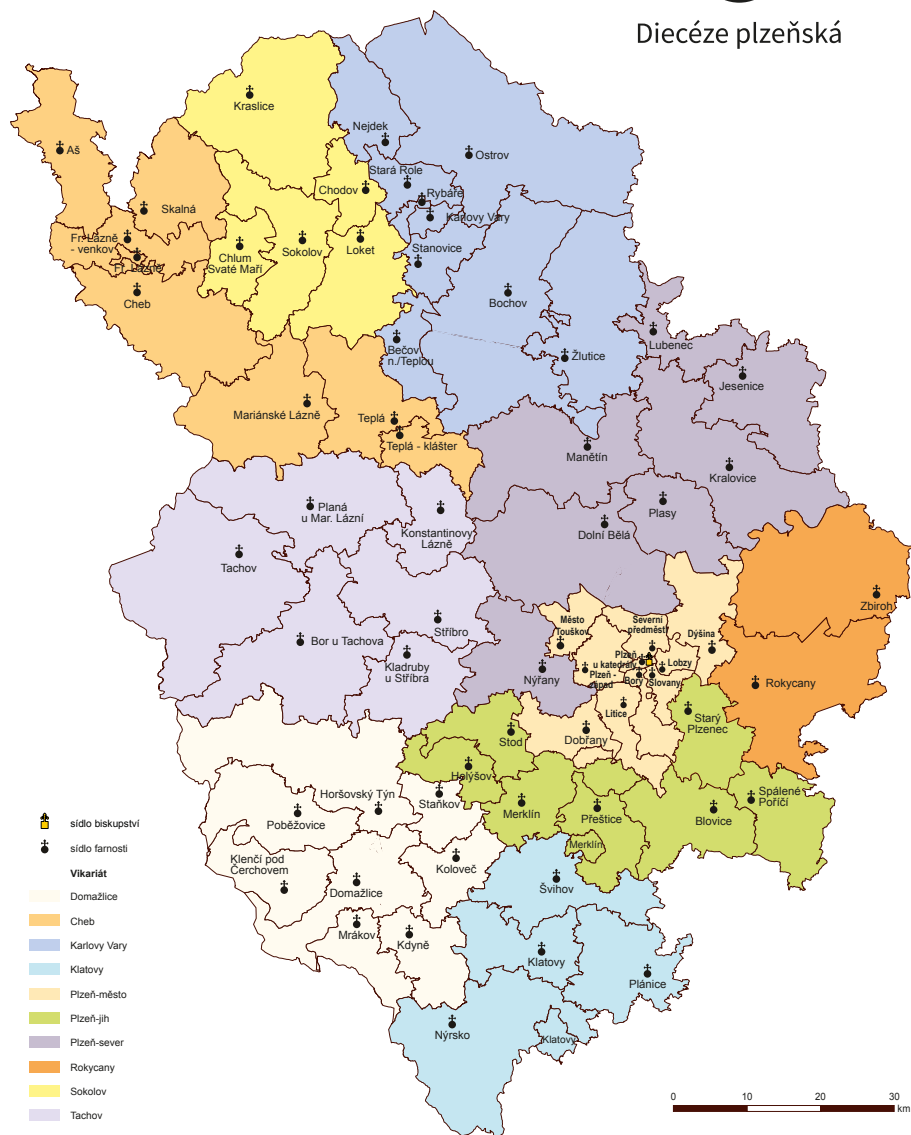
Okénko pro děti

Plzeňská diecéze je druhou nejmladší diecézí v ČR.
Byla zřízena bulou papeže Jana Pavla II. v roce 1993.

Diecéze plzeňská

Plzeňská diecéze zahrnuje svou rozlohou Karlovarský kraj, většinu Plzeňského kraje, v některých místech zasahuje i do Středočeského a Ústeckého regionu. Diecéze je rozdělena do deseti vikariátů sdružujících 66 farností. Žije v ní 830 tisíc obyvatel, 120 tisíc pokřtěných katolíků.

Fotografie: Jiří Strašek, Soňa Pikrtová, Václav Beneš, Pavel Říha, Hana Zemenová, Petr Henc, Petr Šimek, archiv Biskupství plzeňského, archiv Diecézní charity Plzeň, fotografie dotazovaných.

Zpravodaj plzeňské diecéze

vydává 1x měsíčně Biskupství plzeňské
nám. Republiky 35, 301 14 Plzeň

Odpovědná redaktorka: Hana Zemenová – zpravodaj@bip.cz

Grafické zpracování: Marek Koňářik

Evidenční číslo MK ČR E22167

Redakce si vyhrazuje právo na upravovat zaslané příspěvky.

Tiskne MK-tisk Plzeň.

Uzávěrka tohoto čísla: 1. 5. 2023

Uzávěrka příštího čísla: 15. 6. 2023